KARMĖLAVOS SENKAPIS

Kristina RICKEVIČIŪTĖ

2001 metais VDKM tęsė tyrinėjimus Karmėlavos senkapyje, pradėtus 1998 metais (žr. *ATL 1998 ir 1999 metais*, V., 2000, p. 315–318; *ATL 2000 metais*, V., 2002, p. 122).

Šiais metais senkapio PR ir PV dalyse iškastos 3 perkasos. Iš viso 170 m^2 plotas. Atidengti 8 griautiniai kapai datuojami XVI amžiumi. Mirusiųjų kaulai blogai išlikę. Kape 208 nuarta kaukolė ir dešiniosios rankos dilbio kaulai, o kapo 204 duobėje kaulų nerasta. Jie sunyko. Atrodo, kad jame buvo palaidotas naujagimis, nes kapo duobė tik 70x28 cm dydžio. Visuose kapuose, išskyrus naujagimio kapą 204, rasta įkapių. Mirusieji laidoti aukštielninki, ištiestomis kojomis, PV kryptimi. Rankų padėtis įvairi. Kapuose 205, 207, 210 išlikę tik žastikauliai, todėl rankų padėties negalima nustatyti. Moters kape 206 kairė ranka sulenkta ir padėta ant kairiojo dubens. Dešinė sulenkta ir gulėjo ant kryžkaulio, kape 209 palaidotos moters kairė ranka sulenkta per alkūnę smailiu kampu ir gulėjo skersai krūtinės. Dešinė ranka sulenkta per alkūnę stačiu kampu ir padėta juosmens srityje. Kape 211 vyro dešinė ranka ištiesta palei šoną. Kairė sulenkta ir padėta ant kairiojo dubens prie kryžkaulio.

Įkapės negausios ir neįvairios. Su kriauniniais peiliais palaidoti 3 mirusieji. Kape 206 kriauninis peilis gulėjo įstrižai mirusiosios juosmens. Kape 208 18 cm ilgio peilis rastas ant kairiojo dubens. Du peiliai aptikti vyro kape 211. Prie kairiojo šono rastas 28,8 cm ilgio peilis, o antrasis peilis gulėjo dešinėje juosmens pusėje įstrižai pilvo. Sagtys rastos keturiuose kapuose: 205, 208, 209, 211. Vyrų kapuose 205 ir 208 sagtelės geležinės, mažytės, kvadrato formos. Moters kape 209 geležinė 4,4x3 cm dydžio *D* raidės formos sagtis rasta kairėje galvos pusėje. Vyro kape 211 juosmens srityje rasta geležinė, dviguba, profiliuota 4,2x6 cm dydžio diržo sagtis. Grandelių aptikta 3. Kape 207 prie dešinės kojos pėdos aptiktas odinės rankinės fragmentas. Viduje rastas sunykęs Aleksandro Jogailaičio denaras. Vienintelis sukiužęs molinis puodas pūstais šonais, neaukštu kakleliu, išorėn atlenktu siauru pakraštėliu gulėjo dešinėje mirusiojo galvos pusėje kape 211. Iš papuošalų rasta tik viena pasaginė segė pastorintais galais. Ji aptikta moters kape 206, prie kairės rankos alkūnės. Kape 208 rastas žalvarinis kvadrato formos apkaliukas.

KARMĖLAVA CEEMTERY

VDWM investigated the Karmėlava cemetery (Kaunas district). During investigations in the area of 180 m^2, 8 primary burials datable to the 16th century were found. In the graves there were knives, buckles, chain elements, a horse shoe-shaped brooch and a clay pot with profiled walls.